

دانشکده کشاورزی
بخش ترویج و آموزش کشاورزی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته ترویج و آموزش کشاورزی

ارزیابی نگرش کارکنان ترویج کشاورزی استان فارس نسبت
به ترویج کشاورزی فقرزدا و اعتبارسنجی مدل ترویج
کشاورزی حامی فقرا

به کوشش

نازنین کیان مهر

استاد راهنما:

دکتر داریوش حیاتی

شهریور ماه ۱۳۸۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به نام خدا

اظہارنامہ

اینجانب نازنین کیان مہر (۸۵۳۳۴۹) دانشجوی رشته‌ی کشاورزی گرایش ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده‌ی کشاورزی اظہارمی‌کنم کہ این پایان‌نامہ حاصل پژوهش خودم بودہ و در جاهایی کہ از منابع دیگران استفادہ کردہ‌ام، نشانی دقیق و مشخصات کامل آن را نوشتہ‌ام. همچنین اظہار می‌کنم کہ تحقیق و موضوع پایان‌نامہ‌ام تکراری نیست و تعہد می‌نمایم کہ بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننمودہ و یا در اختیار غیر قرار ندهم. کلیہ حقوق این اثر مطابق با آیین‌نامہ مالکیت فکری و معنوی متعلق بہ دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: نازنین کیان مہر

تاریخ و امضا:

۱۸، ۶، ۱۴

به نام خدا

ارزیابی نگرش کارکنان ترویج کشاورزی استان فارس نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا
و اعتبارسنجی مدل ترویج کشاورزی حامی فقرا

به کوشش

نازنین کیان مهر

پایان نامه

ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی
از فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته ی:

ترویج و آموزش کشاورزی

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی شده توسط کمیته پایان نامه با درجه ی: عالی

.....
دکتر داریوش حیاتی، استادیار بخش ترویج و آموزش کشاورزی (رئیس کمیته)

.....
دکتر عزت اله کرمی، استاد بخش ترویج و آموزش کشاورزی

.....
دکتر کورش رضایی مقدم، استادیار بخش ترویج و آموزش کشاورزی

شهریورماه ۱۳۸۸

تقدیم به گلهای باغ زندگانی:

پدر و مادر عزیزم: به پاس زحمات و فداکاری‌هایشان

و

همسر مهربانم: به پاس محبت و بردباریش

سپاسگزاری

سپاس ایزد منان را که توفیق فراگیری علم را بر من عطا فرمود. اکنون که این رساله به پایان رسیده است شایسته می دانم که به ادای دین برخیزم و قدردان عزیزانی باشم که در انجام این پژوهش مرا یاری نمودند:

با سپاس فراوان از جناب آقای دکتر داریوش حیاتی، استاد بزرگواری که همواره با صبر و حوصله فراوان و با راهنماییهای دلسوزانه خویش، شکل‌گیری ساختار فکری مرا در مسیر مناسب تضمین نمودند. بی‌شک، انجام این پژوهش بدون حمایت و کمکهای بی دریغ ایشان امکانپذیر نبود. از اساتید ارجمند جناب آقای دکتر عزت اله کرمی و دکتر کورش رضایی مقدم که با همفکری های ارزشمند و نظرات اصلاحی خویش، بر غنای این مطالعه افزودند، صمیمانه سپاسگزارم. از جناب آقای عبدالکریم اسمعیلی که قبول زحمت نموده و نمایندگی تحصیلات تکمیلی را بعهده گرفتند، کمال تشکر را دارم. با قدردانی فراوان از دیگر اساتید محترم بخش ترویج و آموزش کشاورزی آقایان دکتر غلامحسین زمانی، دکتر منصور شاه‌ولی، دکتر ناصر زمانی میاندشتی و جناب آقای مهندس محمدباقرلاری که بسیار از تجارب آنها آموختم. از دانشجویان دوره دکتری بخصوص مهندس طاهر عزیزی، مهندس مرضیه کشاورز، مهندس مریم شریف‌زاده، مهندس معصومه فروزانی، مهندس مسعود یزدان پناه، مهندس بیژن ابدی، دکتر مسعود بیژنی، مهندس آرمان بخشی و تمامی عزیزانی که بنوعی از کمکهای آنها در مراحل مختلف انجام این تحقیق، بهره‌مند گردیدم و از تمامی دوستان عزیزم در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد قدردانی می نمایم. با سپاس از خانم مهندس پروین خلیق زاده، خانم فاطمه بیرق‌دار و آقای مهندس ابراهیم فرمانده که در طی این دوره، زحمات بسیاری را متحمل گردیدند. از کارشناسان محترم جهاد کشاورزی استان فارس بخصوص جناب آقای مهندس حمیدرضا ابراهیمی کمال تشکر را دارم. دسته گلی از گلستان مهر و محبت تقدیم به خانواده عزیزم که با بردباری، دشواریهای این مسیر را برایم تسهیل نمودند.

از درگاه حضرت حق برای همه این عزیزان، سعادت و بهروزی مسئلت می نمایم.

چکیده

ارزیابی نگرش کارکنان ترویج کشاورزی استان فارس نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا و اعتبارسنجی مدل ترویج کشاورزی حامی فقرا

به کوشش

نازنین کیان مهر

نقش ترویج کشاورزی در کشورهای در حال توسعه بصورت نقشی نگریسته شده که قابلیت کاهش فقر را دارد. هدف این تحقیق، ارزیابی دیدگاههای کارکنان ترویج کشاورزی درباره علل فقرروستایی، رسالت نظام کشاورزی و ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا و تعیین سازه های مرتبط با آنها و اعتبارسنجی مدل ترویج کشاورزی حامی فقرا بوده است. با کمک روش نمونه گیری طبقه بندی متناسب تصادفی ۲۰۰ از کارکنان ترویجی استان فارس نفر انتخاب شدند. یافته ها نشان داد که حدود ۵۵ درصد کارکنان ترویجی نگرش مثبتی نسبت به استقرار نظام ترویج کشاورزی فقرزدا داشته اند. در ارتباط با علل فقر روستایی، ۵ دسته علل فرهنگی، دولتی، محیطی، فردی، ساختاری- اجتماعی از سوی کارکنان ترویجی مطرح گردید که در این میان علل فردی و سپس علل ساختاری- اجتماعی بیشترین میزان را به خود اختصاص داده است. کارکنانی که علل فقر روستایی را مرتبط با عواملی مانند عوامل ساختاری- اجتماعی، دولتی و محیطی دانسته اند، نگرش مثبت تری نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا داشته اند. یافته ها حاکی از وجود رابطه معنی دار بین نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا بوده اند. هریک از متغیرهای سن، علاقه کار با روستاییان، درک از وضعیت اقتصادی، درآمد، داراییها، تجربه کاری، میزان تماس با روستا، با نگرش نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا رابطه معنی داری داشته اند. کارکنان ساکن روستا، نگرش مثبت تری نسبت به ترویج کشاورزی فقرزدا داشته اند. اعتبار مدل تجربی ترویج کشاورزی فقرزدا، در جلسه ای رسمی با حضور ۱۸ تن از کارکنان ترویجی مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت بر مبنای یافته ها و نتایج این تحقیق پیشنهادهای ارائه گردیده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: مقدمه
۱	۱-۱) اهمیت موضوع
۹	۱-۲) اهداف و سؤالات تحقیق
۹	۱-۲-۱) هدف کلی
۹	۱-۲-۲) اهداف اختصاصی
۱۰	۱-۲-۳) سؤالات تحقیق
۱۲	فصل دوم: مروری بر پیشینه نگاشته ها
۱۲	۲-۱) نگرش
۱۶	۲-۲) مطالعات مربوط به فقر
۱۶	۲-۲-۱) فقر و مفاهیم مرتبط با آن
۲۳	۲-۲-۲) فقر روستایی
۲۴	۲-۲-۳) ویژگیهای محرومان و فقرای روستایی

۲۶	۲-۲-۴) نگاهی به وضعیت فقر در ایران
۲۹	۲-۲-۵) علل و عوامل مؤثر بر فقر
۳۲	۲-۲-۶) مروری بر مطالعات پیشین در زمینه دیدگاهها درباره علل فقر
۴۱	۲-۳) مطالعات مربوط به عملکرد نظام کشاورزی در کاهش فقر روستایی
۴۱	۲-۳-۱) تحولات توسعه کشاورزی و اثرات آن بر فقر روستایی
۴۶	۲-۳-۲) فقر و رسالت بخش کشاورزی
۴۸	۲-۴) مطالعات مربوط به نقش ترویج کشاورزی در کاهش فقر روستایی
۴۸	۲-۴-۱) رسالت ترویج کشاورزی در توسعه روستایی
۵۰	۲-۴-۲) فقر و ترویج کشاورزی
۵۳	۳-۴-۲) مروری بر تجارب ترویج کشاورزی در کاهش فقر روستایی برخی کشورها
۵۶	۲-۴-۴) معرفی مدل تجربی ترویج کشاورزی حامی فقرا
۵۹	۲-۵) چارچوب نظری تحقیق
۶۲	فصل سوم: روش تحقیق
۶۲	۳-۱) روش پژوهش
۶۳	۳-۲) جامعه آماری
۶۴	۳-۳) روش نمونه گیری
۶۵	۳-۴) ابزار جمع آوری اطلاعات و روایی و پایایی ابزار سنجش
۶۶	۳-۵) متغیرهای پژوهش
۶۷	۳-۶) تعاریف مفهومی و کارکردی متغیرها
۶۷	۳-۶-۱) سن
۶۷	۳-۶-۲) جنسیت
۶۷	۳-۶-۳) محل سکونت
۶۷	۳-۶-۴) محل تولد
۶۸	۳-۶-۵) علاقه کار با روستا
۶۸	۳-۶-۶) درک فرد از وضعیت اقتصادی خود
۶۸	۳-۶-۷) طبقه شغلی فعلی

۶۹	رشته تحصیلی (۳-۶-۸)
۶۹	سطح تحصیلات (۳-۶-۹)
۶۹	تجربه کاری (۳-۶-۱۰)
۶۹	میزان تماس با روستا (۳-۶-۱۱)
۶۹	وضعیت استخدامی (۳-۶-۱۲)
۶۹	درآمد (۳-۶-۱۳)
۷۰	دارایی ها (۳-۶-۱۴)
۷۰	دیدگاه درباره علل فقر روستایی (۳-۶-۱۵)
۷۰	نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی (۳-۶-۱۶)
۷۲	نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا (۳-۶-۱۷)
۷۳	تجزیه و تحلیل آماری (۳-۷)
۷۴	فصل چهارم: یافته ها و بحث
۷۴	(۴-۱) توزیع فراوانی و درصد مربوط به هریک از متغیرهای تحقیق
۷۴	(۴-۱-۱) درک افراد از وضعیت اقتصادی خود
۷۵	(۴-۱-۲) طبقه شغلی
۷۶	(۴-۱-۳) رشته تحصیلی
۷۸	(۴-۱-۴) تجربه کاری
۷۹	(۴-۱-۵) میزان تماس با روستا
۸۰	(۴-۱-۶) وضعیت استخدامی
۸۱	(۴-۱-۷) درآمد
۸۲	(۴-۱-۸) دارایی ها
۸۴	(۴-۱-۹) دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۸۶	(۴-۱-۱۰) سن
۸۷	(۴-۱-۱۱) جنسیت
۸۸	(۴-۱-۱۲) سطح تحصیلات
۸۹	(۴-۱-۱۳) محل تولد
۹۰	(۴-۱-۱۴) محل سکونت

- ۹۱ (۴-۱-۱۵) علاقه به کار با روستاییان
- ۹۳ (۴-۱-۱۶) نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
- ۹۵ (۴-۱-۱۷) نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۹۷ (۴-۲) تحلیل و استنباط یافته ها
- (۴-۲-۱) همبستگی بین متغیرهای سن،علاقه کار با روستاییان، درآمد، تجربه کاری، میزان تماس با روستا،سطح تحصیلی،طبقه شغلی،درک از وضعیت اقتصادی،دارایی ها با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۹۷ (۴-۲-۱-۱) همبستگی بین متغیرهای سن،علاقه کار با روستاییان،درآمد،تجربه کاری و میزان تماس با روستا با متغیر نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی
- ۹۷ (۴-۲-۱-۲) همبستگی بین متغیرهای سن،علاقه کار با روستاییان،درآمد،تجربه کاری، میزان تماس با روستا و نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی با متغیرنگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۰۰ (۴-۲-۱-۳) همبستگی بین متغیرهای سطح تحصیلی،طبقه شغلی،درک از وضعیت اقتصادی و دارایی ها با متغیر نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی
- ۱۰۳ (۴-۲-۱-۴) همبستگی بین متغیرهای سطح تحصیلات، طبقه شغلی، درک افراد از وضعیت اقتصادی، دارایی ها با متغیر نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۰۵ (۴-۲-۲) رابطه متغیرهای جنسیت، محل سکونت، محل تولد با دو متغیرنگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۰۷ (۴-۲-۲-۱) مقایسه دو گروه جنسیتی از نظر هریک از متغیرهای نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۰۷ (۴-۲-۲-۲) مقایسه بین محل سکونت(شهر و روستا) از نظر هریک از متغیرهای نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۰۸ (۴-۲-۲-۳) مقایسه محل تولد (شهر و روستا) از نظر هریک از متغیرهای نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۱۰ (۴-۲-۳) رابطه متغیرهای رشته تحصیلی، درک از وضعیت اقتصادی، علاقه کار با روستاییان، وضعیت استخدامی، دارایی ها، طبقه شغلی، سطح تحصیلات با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۱۱ (۴-۲-۳-۱) رابطه متغیر رشته تحصیلی با دو متغیرنگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی و

- ۱۱۱ نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۲) رابطه متغیر درک از وضعیت اقتصادی با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام
- ۱۱۴ کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۳) رابطه متغیر علاقه کار با روستاییان با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام
- ۱۱۶ کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۴) رابطه متغیر وضعیت استخدامی با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
- ۱۱۸ و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۵) رابطه متغیر وضعیت دارایی ها با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
- ۱۱۹ و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۶) رابطه متغیر طبقه شغلی با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
- ۱۲۲ و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۳-۷) رابطه متغیر سطح تحصیلات با دو متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
- ۱۲۳ و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۴) بررسی رابطه بین دو متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی و نگرش نسبت به
- ۱۲۴ ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
 ۴-۲-۵) رابطه بین متغیرهای فردی- روانشناختی، اقتصادی و حرفه ای با متغیر دیدگاه
- ۱۲۸ درباره علل فقر روستایی
- ۱۲۸ ۴-۲-۵-۱) رابطه بین متغیر رشته تحصیلی با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۱ ۴-۲-۵-۲) رابطه بین متغیر تماس با روستا با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۴ ۴-۲-۵-۳) رابطه بین متغیر تجربه کاری با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۷ ۴-۲-۵-۴) رابطه بین متغیر سن با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۴۱ ۴-۲-۵-۵) رابطه متغیر درک از وضعیت اقتصادی با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۴۳ ۴-۲-۵-۶) رابطه متغیر وضعیت استخدامی با متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۴۶ ۴-۲-۵-۷) رابطه بین دو متغیر جنسیت و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۴۷ ۴-۲-۵-۸) رابطه بین دو متغیر محل سکونت و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۵۰ ۴-۲-۵-۹) رابطه بین دو متغیر محل تولد و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۵۳ ۴-۲-۶) اعتبارسنجی مدل ترویج کشاورزی حامی فقرا
- ۱۵۳ ۴-۲-۶-۱) درک فقر بعنوان یک پدیده چندبعدی

۱۵۴	۴-۲-۶-۲) شناسایی فقرا با ترکیب دیدگاههای داخلی و خارجی درباره فقر
۱۵۵	۴-۲-۶-۳) طبقه بندی فقرا بر مبنای نگرش آنها نسبت به علل فقر
۱۵۶	۴-۲-۶-۴) تشخیص زمینه های آسیب پذیری
۱۵۷	۴-۲-۶-۵) تغییر در ساختارها
۱۵۸	۴-۲-۶-۶) ایجاد تغییرات و اصلاحات در: قوانین، سیاستها، انگیزه ها
۱۵۹	۴-۲-۶-۷) کمک به فقرا در انتخاب راهبردهای معیشتی مناسب با شرایط شان
۱۶۰	۴-۲-۶-۸) دیگر نکات مطرح شده از سوی گروه اعتبارسنج
۱۶۱	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۸۰	- فهرست منابع
	- پیوست ها
	- چکیده انگلیسی
	- عنوان انگلیسی

فهرست نگاره ها و نمودارها

۵۸	نگاره ۱-۲- مدل تجربی برای رهیافت ترویج کشاورزی حامی فقرا در ایران
۶۱	نگاره ۲-۲- چارچوب نظری تحقیق: نگرش نسبت به ترویج کشاورزی فقر زدا و سازه های موثر بر آن
۷۵	نمودار ۱-۴- توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان در ارتباط با متغیر برداشت فرد از وضعیت اقتصادی خود
۷۶	نمودار ۲-۴- توزیع فراوانی و درصد پاسخگویان در ارتباط با متغیر طبقه شغلی
۷۷	نمودار ۳-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به رشته های تحصیلی پاسخگویان
۷۸	نمودار ۴-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر تجربه کاری
۸۰	نمودار ۵-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر میزان تماس با روستا
۸۱	نمودار ۶-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر وضعیت استخدامی
۸۲	نمودار ۷-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر درآمد
۸۳	نمودار ۸-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر دارایی ها
۸۶	نمودار ۹-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۸۷	نمودار ۱۰-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر سن
۸۸	نمودار ۱۱-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر جنسیت
۸۹	نمودار ۱۲-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر سطح تحصیلات
۹۰	نمودار ۱۳-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر محل تولد
۹۱	نمودار ۱۴-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر محل سکونت
۹۲	نمودار ۱۵-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر علاقه کار با روستاییان
۹۴	نمودار ۱۶-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر نگرش نسبت به رسالت نظام کشاورزی
۹۶	نمودار ۱۷-۴- توزیع فراوانی و درصد مربوط به متغیر نگرش نسبت به ضرورت ترویج فقرزدا

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۳ - جمعیت و حجم نمونه مربوط به هریک از دو طبقه کارکنان ترویجی ادارات ترویج و کارکنان ترویجی مراکز ترویج و خدمات جهاد کشاورزی ۶۴
- جدول ۱-۴ - نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون به منظور تعیین درجه همبستگی متغیرهای علاقه کار با روستاییان، درآمد، تجربه کاری و میزان تماس با روستا با متغیر نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی ۹۸
- جدول ۲-۴ - نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون به منظور تعیین درجه همبستگی متغیرهای سن، علاقه کار با روستاییان، درآمد، تجربه کاری، میزان تماس با روستا و نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی با متغیر نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا ۱۰۰
- جدول ۳-۴ - نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن به منظور تعیین درجه همبستگی متغیرهای سطح تحصیلی، طبقه شغلی، درک از وضعیت اقتصادی، دارایی ها با نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی ۱۰۴
- جدول ۴-۴ - نتایج حاصل از ضریب همبستگی اسپیرمن به منظور تعیین درجه همبستگی متغیرهای سطح تحصیلی، طبقه شغلی، درک از وضعیت اقتصادی، دارایی ها با نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا ۱۰۶
- جدول ۵-۴ - نتایج آزمون تی - استیودنت جهت مقایسه مردان و زنان از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا ۱۰۸
- جدول ۶-۴ - نتایج آزمون تی - استیودنت (T-test) جهت بررسی اختلاف بین ساکنان شهر و ساکنان روستا از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا ۱۰۹
- جدول ۷-۴ - نتایج آزمون تی - استیودنت (T-test) جهت مقایسه متولدین شهر و متولدین روستا از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا ۱۱۱
- جدول ۸-۴ - نتایج حاصل از آزمون F به منظور مقایسه رشته های تحصیلی کارکنان ترویج از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت

- ۱۱۲ ترویج کشاورزی فقرزدا
جدول ۹-۴- نتایج حاصل از آزمون F به منظور مقایسه درک کارکنان ترویج از وضعیت اقتصادی خود (به صورت ثروتمند، متوسط و فقیر) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی
- ۱۱۵ نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
جدول ۱۰-۴- نتایج حاصل از آزمون F بمنظور مقایسه متغیر علاقه کار با روستاییان (کم، متوسط و زیاد) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۱۷ جدول ۱۱-۴- نتایج حاصل از آزمون F بمنظور مقایسه وضعیت استخدامی (رسمی قطعی، رسمی آزمایشی و قراردادی) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۱۹ جدول ۱۲-۴- نتایج حاصل از آزمون F بمنظور مقایسه وضعیت دارایی ها (خوب، نسبتاً خوب، نسبتاً ضعیف و ضعیف) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۲۱ جدول ۱۳-۴- نتایج حاصل از آزمون F بمنظور مقایسه طبقه شغلی (مروج، کارشناس و مدیر) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۲۲ جدول ۱۴-۴- نتایج حاصل از آزمون F بمنظور مقایسه سطوح تحصیلات (کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد) از نظر متغیرهای نگرش نسبت به رسالت فقرزدایی نظام کشاورزی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۲۴ جدول ۱۵-۴- جدول توافقی برای بررسی رابطه بین دو متغیر دیدگاه درباره علل فقر روستایی و نگرش نسبت به ضرورت ترویج کشاورزی فقرزدا
- ۱۲۷ جدول ۱۶-۴- جدول توافقی (Crosstabulation) برای بررسی رابطه بین دو متغیر رشته تحصیلی و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۰ جدول ۱۷-۴- جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر تماس با روستا و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۲ جدول ۱۸-۴- جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر تجربه کاری و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
- ۱۳۶

۱۳۹	جدول ۴-۱۹ - جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر سن و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۱۴۲	جدول ۴-۲۰ - جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر درک از وضعیت اقتصادی و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۱۴۴	جدول ۴-۲۱ - جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر وضعیت استخدامی و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۱۴۷	جدول ۴-۲۲ - جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر جنسیت و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۱۴۹	جدول ۴-۲۳ - جدول توافقی بمنظور بررسی رابطه بین دو متغیر محل سکونت و دیدگاه درباره علل فقر روستایی
۱۵۱	جدول ۴-۲۴ - جدول توافقی برای بررسی رابطه بین دو متغیر محل تولد و دیدگاه درباره علل فقر روستایی

فصل اول

مقدمه

۱-۱) اهمیت موضوع

چالشهایی که بخش کشاورزی کشورها با آن ها مواجه است در طول زمان گسترده تر و پیچیده تر شده اند. افزایش جهانی شدن نیز یک سری چالشها را به همراه داشته است. محدودیتها در دسترسی به منابع مختلف از جمله زمین و آب همراه معضلات جدید در ارتباط با تخریب محیط طبیعی در کنار افزایش روزافزون جمعیت بخصوص جمعیت محروم روستایی و کشاورزان فقیر بخش کشاورزی بسیاری از کشورها را با معضلات جدی روبرو نموده است و به همین دلیل نیاز به حرکت از کشاورزی تولید محور به سمت کشاورزی علم محور که بتواند در راستای برخورد با چالشهای کنونی به کار گرفته شود بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است (Farrington, no date).

فقر ریشه اصلی بسیاری از مسائلی است که جهان کنونی درگیر و مبتلا به آنهاست. در حال حاضر فقر بعنوان یک معضل جهانی و فراگیر شناخته می شود که همه روزه گروههای مختلفی از افراد را در دام خود اسیر نموده و سبب ایجاد معضلات فراوانی برای آنها و نیز اجتماع گردیده است. مسئله فقر بعنوان یکی از پردردسرتترین مشکلات در مسیر فرایند توسعه جوامع مطرح گردیده است

که عامل بسیاری از دیگر آفات و آسیب های اجتماعی است. در برخی از تعاریف توسعه دستیابی به اهدافی از قبیل فقر، بیکاری و نابرابری اشاره شده و چنین بیان گردیده است که توسعه در معنای جامع آن مشتمل بر فرایند پیچیده‌ای است که رشد کمی و کیفی تولیدات و خدمات و تحول کیفیت زندگی و بافت اجتماعی جامعه و تعدیل درآمد و زدودن فقر و محرومیت، تأمین رفاه همگانی در یک جامعه را در بر می‌گیرد. با ورود مباحث زیست محیطی به ادبیات توسعه‌ای، مفهوم توسعه پایدار شکل گرفت و در همین راستا شعار "انسان سالم محور توسعه پایدار" مطرح و مورد توافق جامعه جهانی قرار گرفت. مفهوم توسعه پایدار بر تعلق آینده به تمامی انسانها و برابری بین نسلی تأکید دارد (Lele, 1991).

گزارش کمیسیون جهانی سازمان ملل در زمینه محیط زیست و توسعه، اولین تعریف مشخص را از توسعه پایدار چنین ارائه می‌دهد: توسعه‌ای که نیازهای کنونی را بدون به مخاطره انداختن توانایی نسلهای آینده در برآوردن نیازهایشان، برآورده می‌سازد. چیزی که مطرح شده عبارتست از اینکه تصورات غلط رها شوند و توسعه معنای واقعی و محتوای مفهومی خود را از نو بدست بیاورد که این معنا تنها شامل مصرف کالاهای مادی نبوده بلکه شامل ارتقا دانش و سلامتی، تأمین یک محیط سالم و طبیعی، ایجاد همزیستی موزون بین افراد در یک دنیای آرام، و تقویت توسعه پایدار بوده و بعبارت دیگر توسعه‌ای است که تمامی موارد در کیفیت زندگی را به صورتی که برای اکثریت مردم قابل حصول باشد، در بر می‌گیرد. برای اجتناب از تفاسیر غلط از مفهوم توسعه پایدار، کنفرانس سران کشورها به نام کنفرانس زمین در ماه ژوئن ۱۹۹۲، ضمن ارزیابی ۲۰ سال فعالیتهای بین المللی و ملی در زمینه‌های محیطی دستورالعملی به نام "دستورالعمل ۲۱" را معرفی نمود که بعنوان راهنمایی برای توسعه پایدار باشد. دستورالعمل ۲۱ یا به عبارت دیگر دستورالعملی که می‌گوید در قرن بیست و یکم چه کارهایی باید انجام شود، در واقع، برنامه‌ای نظام یافته برای توسعه پایدار و راهبردی برای توسعه کیفی جدید می‌باشد. در بخشی از این دستورالعمل، مبارزه با فقر بعنوان یکی از مؤثرترین و مهمترین عوامل در توسعه پایدار مطرح و مورد تأکید قرار گرفته است (UNCED, 1992).